

szaktanácsadója. Hozzá tartozik a hazai acélipari vállalatok energetikájának, környezetvédelmének, műszaki fejlesztéseinek áttekintése és értékelése. Az MVAE nemzetközi kapcsolatainak alakításában jelentős szerepe volt; az Európai Bizottság, az EUROFER, a Nemzetközi Vas és Acél Intézet, az OECD, az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága különböző rendezvényein, testületeiben képviselte a hazai

acélipart. A 90-es évek közepén a Brüsszel által kezdeményezett Global Study on Steel in Europe projektet irányította.

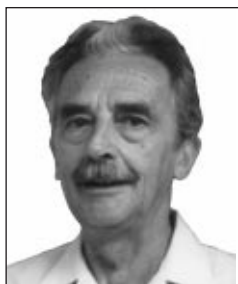
Az OMBKE Vaskohászati Szakosztályának munkájába 1964-ben kapcsolódott be. 1970–82 között több ciklusban a szakosztály titkára volt. 1990–97 között két ciklusban az egyesület főtítkára, 1997–2000 között elnöke volt. Kapcsolatait kihasználva számos nemzetközi acél-

ipari nagyrendezvényt hozott Magyarországra és irányította szervezésüket (pl. a Clean Steel konferenciasorozat).

Közéleti tevékenysége során 1998–2006 között két ciklusban az MTESZ alelnöke, 2003–2006 között a felsőoktatás minőségéért felelős Magyar Akkreditációs Bizottság alelnöke volt; megalakulása óta tagja a Gazdasági és Szociális Tanácsnak.

BENEDEK ATTILA

(1921–2010)

Homo ludens volt. Dum spiro, spero életfilozófiája is beigazolódott: bekapcsolt laptopja mellett érte a halál.

1921. március 4-én született Esztergomban. A soproni Evangélikus Líceumban érettségizett, majd 1939 őszén beiratkozott a Magyar Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem soproni Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karának kohómérnöki tagozatára. Diplomájának megszerzése után 1944. április 1-jétől október 1-jéig az Iparügyi Minisztériumhoz tartozó M. Kir. Ásványolaj Bányászati Üzem felsődermai telepén dolgozott. A front közeledtével visszarendelték az Iparügyi Minisztériumba, amelynek 1946 szeptemberéig állományában volt. Ezután az Anyag- és Árhivatalban Magyarország rézgazdálkodásával foglalkozott.

1948 júniusától nyugállományba vonulásáig, 1981 végéig az Országos Tervhivatalban dolgozott. A vaskohászati vállalatok tervezési, termelési, fejlesztési és beruházási ügyeinek intézéséért volt felelős. Kiemelt területe volt a hengerelt acélok és a kohászati másodtermékek problémaköre.

Megszerezte a mérnök-közgazdász képesítést is. Ennek a képzettségének is hasznát vette, amikor 1953-ban országos pályázaton első díjat nyert a vaskohászati termelőfolyamattal, anyaggazdálkodással és normakérdésekkel foglalkozó pályaművel, melynek több javaslatát vaskohászati vállalataink eredményesen hasznosították.

Kívette részét a KGST hengereltáru-szekció munkájában, néhány évig vezette is a magyar hengereltáru-albizottságot. 1963–64-ben élén állt annak a magyar delegációnak, amely csehszlovák és lengyel szakértőkkel

előkészítette az INTERMETALL megalakítását. Névadója ennek a szervezetnek.

Irodalom, matematika, zene voltak a kedvencei. A soproni Frankenburg Irodalmi Kör is felfigyelt egyetemistaként írt verseire. Matematika-logikai rejtvényeket készített. Gyorsan népszerűvé váló dala, a „Visszavárlak hős honvédem, visszavárlak hű katonám...” sok százezer anya, feleség, menyasszony és családtag mély érzelmeit fejezte ki. A néptánc, az amatőr színjátszás is érdekelte. Negyvenéves korában fogott bele sakkfeladvány-fejtésbe és -szerzésbe. 800 publikált feladványa van, közülük sok díjnyertes. A magyar és a nemzetközi sakkélet elismert szakembere lett, és a terület külföldi kongresszusain is képviselte hazánkat. „That's all...” címen 2007-ben jelentette meg – szeretett felesége emlékének ajánlva – válogatott sakkszerzeményeit.

Többször kapott Kiváló Dolgozó és Kiváló Munkáért kitüntetést. Az OMBKE 1991-ben 40 éves, 2001-ben 50 éves tagságáért Soltz Vilmos-emlékérmét adományozott neki.

Minden évfolyam-találkozónkon részt vett Tíla, így tavaly a 66 éves, Egerben megtartott találkozókon is. Utána három nappal, augusztus 29-én vehette át vasdiplomáját szeretett alma materének jogutódjánál, a Miskolci Egyetemen.

2010. február 26-án temettük el a soproni evangélikus temetőben, időközben exhumált és elhamvasztott feleségével együtt. Az évfolyamtársak koszorúján a nemzeti színű szalagon a búcsú: „Emlékedet megőrzik bányász, kohász és erdész valétatársaid.”

 Dr. Szőke László

DR. FAUSZT ANNA

(1947–2010)

Szomorúan értesültünk, hogy dr. Fauszt Anna okl. kohómérnök, szerkesztőségünk volt tagja, 2010. január 30-án elhunyt. Temetése február 26-án a miskolci Szentpéteri kapui temetőben volt, ravatalánál dr. Lengyel Károly felelős szerkesztő búcsúztatta:

„Néhány héttel ezelőtt még reménykedtünk, hogy Anna megnyer egy újabb csatát. Bizakodtunk, hogy még velünk marad egy kicsit. Szorítottunk érte, hogy a kezelések kegyetlen, testet és lelket romboló hatását átvészelve. Nem így történt, legyőzte Őt a gyilkos kór. Sokunk barátját, kedves kollégáját, jó ismerősét veszítettük el.

Dr. Fauszt Anna 1947-ben Miskolcon született. A kohóipari technikum elvégzése után a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen 1970-ben kohómérnöki oklevelet, majd 1987-ben egyetemi doktori fokozatot szerzett. Disszertációjának témája a szulfidzárványoknak az acél korróziós folyamatára gyakorolt hatása volt. A mérésekhez kifejlesztett mikropotenciálmérő berendezés teljesen újszerű megoldást képviselt. 1973-ig az egyetem Fizikai-Kémiai Tanszékén ösztöndíjasként dolgozott, majd hűs éven keresztül a Vasipari Kutató Intézet, későbbi nevén Vasipari Kutató és Fejlesztő Vállalat tudományos munkatársa volt. A termoanalitikai labor vezetőjeként elsősorban termoanalitikai vizsgálatokkal és fémtani kutatásokkal foglalkozott. Közben, 1987-ben, kitüntetéses korróziós szakmérnöki oklevelet kapott a Budapesti Műszaki Egyetem Vegyészmérnöki Karán. Kiemelkedő munkáját Kiváló Dolgozó kitüntetéssel, eredményeit vállalati nívódíjjal ismerték el.

1992-ben a Vaskut felszámolásával egy időben megalakult Vaskut-Agenda, majd későbbi nevén Agenda-Editor Kft. ügyvezetője volt. A kft. sikeresen oldotta meg a korábbi vaskutas eredményekre támaszkodva a hagyományos és az új összetételű kohászati amalgám ötvözet kifejlesztését. A HOMODENT-1 márkanévű amalgám elnyerte a Kiváló Áruk Fóruma kitüntető címet, míg az új összetételű amalgámötvözet Innovációs Díjban részesült. A kft. hosszú időn át felelős kiadója volt a BKL Kohászatnak. Ez idő alatt a lap új arculatot kapott, és a lap nyomdai előkészítését a kor igényének megfelelően számítógépes technikára váltották át.

1993-tól 2004-ig a Budapesti Műszaki Egyetem Járműgyártás és -javítás Tanszékén, fémtani és korróziós szakismereteit felhasználva, egyetemi adjunktusként vett részt az oktatásban, a tananyag fejlesztésében, korszerűsítésében és a kutatómunkában, elsősorban a felületvédelem és a felületkezelés területén. Szakmai munkáját, kutatásának eredményeit mintegy 50 tudományos publikációban dolgozta fel szerzőként vagy társszerzőként. Ezek nagy része Egyesületünk szakmai folyóiratában jelent meg.

Az egyetemi munkássága mellett szinte állandó közreműködője volt a Bay Zoltán Anyagtudományi és Technológiai Intézet Fémtani és Szimulációs Osztályán folyó kutató-fejlesztő munkának. Ez a tevékenysége különösen akkor vált aktívvá, amikor az intézetben üzembe helyezték az új termoanalitikai berendezést. A berendezés üzembe helyezésében, hitelesítésében és az újszerű vizsgálati módszerek kidolgozásában meghatározó szerepe volt.

35 évig volt egyesületünk, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület tagja. 1988-tól szerkesztőként, 1990-től rovatvezetőként élévülhetetlen érdeme volt abban, hogy a Bányászati Kohászati Lapok Kohászat című szakfolyóirata fennmaradt és megjelenhetett. Az Egyesületi hírmondó rovat létrehozásával, arculatának kialakításával, gondozásával erősítette az egyesület és a tagság kapcsolatát. Szelíd erőszakkal gyűjtötte az egyesületi híreket s gondozta jubiláns tagtársaink anyagát. A felelős szerkesztő helyetteseként az utolsó években már ő felelt az egyes lapszámok végső formájáért és a nyelvhelyességért. Néhányszor alkalmam volt részt venni a szerkesztőségi üléseken, s jól emlékszem azok ma már vissza nem térő, alkotó hangulatára. A BKL Kohászat szerkesztőségében kifejtett munkájáért Egyesületünk 2008-ban Péch Antal-emlékéremmel tüntette ki.

Sokunk ismeretsége Annával a vaskutas időkből származik. A 70-es évek elején sok fiatal került az intézetbe, s ő jókedvvel, aktívan vett részt a közösségi és szakmai programokban amellet, hogy komoly tudományos tevékenységet is folytatott. Nem törte meg, bár biztosan nyomot hagyott benne testvérének, majd legjobb barátjának tragikus halála. Ismertük és tiszteltük azokat az erőfeszítéseit, amit Miskolcon hagyott szülei rendszeres látogatásában, későbbi gondozásában, ápolásában kifejtett. Utolsó erejével még sikerült gondoskodnia édesapja méltó elhelyezéséről.

Annában jószívű, önzetlen, segítőkész lélegát veszítettünk el. Mindig volt ereje, figyelem és türelme másokon segíteni. Nem volt olyan közös ünneplés, ahová ő üres kézzel érkezett volna. Süteményeinek ízére, a finom ételekre, az általa készített különleges forralt borokra mindannyian emlékezünk. Ezért is szerettek mindegyik munkahelyén, s tisztelték tanítványai.

Szerette a természetet, a vadvirágokat, a madarakat, lepkéket és az ásványokat. Kedves, derűs lényre hiányozni fog.

Anna, nyugodj békében! Mindannyiunk nevében kívánok neked utolsó jó szerencsét!”

✍ Dr. Lengyel Károly – Dr. Verő Balázs

ÓVÁRI LÁSZLÓ (1930–2009)

A Pápai Piarista Gimnáziumban tett érettségije után az akkor még M. kir. József nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem soproni karának kohómérnöki tagozatára iratkozott be. Egyetemi tanulmányai közben – az akkori politikai helyzet miatt titokban – megismerkedett a selmeci hagyományokkal is, melyeknek lelkes híve és támogatója volt.

Kohómérnöki oklevelének megszerzése után a Salgótarjáni Acélárugyárhoz irányították, ahol kezdetben metallográfus, majd hamarosan a vasöntöde üzemvezetője lett. Nagy részt vállalt a Vasipari Kutató Intézet szakemberei által irányított gömbgrafitos öntöttvasgyártási kísérletekben.

1958-tól Budapesten, a Rézhengerművekben üzemvezető, majd műszaki osztályvezető. 1972-től a Kohászati Gyárépítő Vállalat fővállalkozási főmérnökségén kapott megbízást az export fővállalkozási osztály megszervezésére és vezetésére, mely az öntödék, miniacélművek, ötvözetgyárak export fővállalkozási tevékenységét végezte. 1982-től az Energiagazdálkodási Intézetben is export fővállalkozási feladatokat látott el a légkondenzációs hűtőberendezések területén.

1969-ben a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen kohóipari gazdasági mérnöki diplomát szerez.

1993-ban ment nyugdíjba. Aranyoklevelét 2002-ben vette át a Miskolci Egyetemen.

Szakmai tudása, fáradhatatlan munkabírása, közvetlensége miatt főnökei, munkatársai egyaránt becsülték és tisztelték. Munkája elismeréséül több, köztük a Kohászat Kiváló Dolgozója kitüntetést kapott.

Az OMBKE-nek egyetemista korától tagja volt. 1963-tól 1974-ig a fémöntő szakcsoport titkára, de más időszakban is aktívan vett részt az egyesületi életben.

Örömmel tartott kapcsolatot volt diáktársával. A „Pápai öregdiákok” baráti körének egyik szervezője volt. Mindig szívesen és aktívan vett részt a Sopronban utolsóként végzett kohász évfolyamtársak rendszeres összejövetelein. A legutolsón sajnos már nem, 2009. október 31-én meghalt.

Hamvait a Szent Gellért Plébánia urnatemetőjében családja, barátai és tisztelői mély részvétellel, a Bányászhimnusz harangjáték hangjai mellett helyezték végső nyughelyére.

F. L.

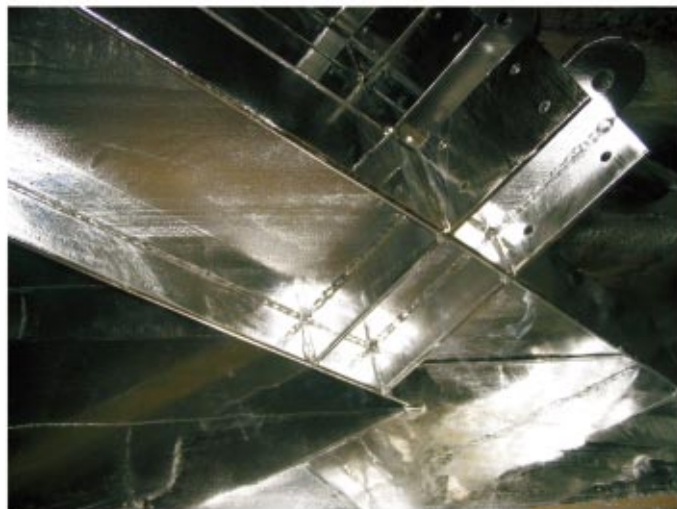

MAGYAR
TŰZHORGANYOZÓK
SZÖVETSÉGE

EGGA

Az Európai Általános Tűzhorganyozók Szövetsége (EGGA) tagvállalata.

A védelem értizenedekre

Ingyenes kiadványok térítésmentesen megrendelhetők a Magyar Tűzhorganyozók Szövetségénél:
2401 Dunaújváros, Pf. 237. - info@hhga.hu - www.hhga.hu

Szemelvények kohászatunk múltjából

Pohorella (Koháryháza, szlovákul Pohorelá)

A Garam Gömör vármegyéhez tartozó felső szakasza mentén létesült hámoroknak már a 16. századból vannak írásos nyomai. A Besztercebányai Kamara sokáig tiltotta itt a hámorok létesítését, mivel ezek a rhónici kincstári vasmű versenyársai lehettek. Pohorellán legálisan 1783-ban kezdett működni egy massa (kisebb nagyolvasztó) és két hámor. 1792-ben *Sturman Márton* (a Murányi Unió későbbi létrehozója) hat társával, valamint *gr. Koháry Ferencnek*, a murányi uradalom földesurának bevonásával részvénytársaságot alapított, és a Sumjáchoz tartozó Verekőn felépítettek egy faszenes nagyolvasztót, és két frisstüzes hámort is működtettek. A hat év múlva csődbe ment létesítményt Koháry magához váltotta, 1807-ben megvette a pohorellai telep kétharmad részét is, és uradalmi vasműként működtette őket. Polomkán 1821-ben helyeztek üzembe frisstüzes hámort.

Frissítőüzem és hengermű a pohorellai Ágosthután (Vasárnapi Újság, 1861)

Koháry Ferenc 1826-ban bekövetkezett halálával a családnak magva szakadt. Lányát *Ferdinánd* szász-coburg-gothai herceg vette feleségül, így a Koháry-uradalmak Ferdinándra szálltak, aki magyar honfiúsítást kapott.

A hercegi vasgyár a következő évtizedekben több telephellyel bővült, és az ország egyik jelentős kohászati vállalatává fejlődött. 1834-ben Felsősvábolkán (Ferdinandstal, Nándorvölgy, ma Val'kovna) lemezhengsorsort telepítettek, amelyet vízikérek hajtott. Ez volt – a rhónici után – a második legkorábbi lemezhengermű Magyarországon. Öt évre rá épült meg az előbbi-től nem messze egy faszenes nagyolvasztó és ércelőkészítő (Ferdinandshütte, Nándorhuta). A herceg vasbányái a Gölnic völgyében (Dobsina, Hollópatak) és a Szirk melletti Vas-hegyen voltak. Nándorhután később vasöntödét is létesítettek kupolós és lángkemencével; többek között kéreghengereket öntöttek a hengersorok részére. A pohorellai nagyolvasztót megszüntették. Megvásárolták viszont a Szepes vármegyében fekvő sztracenai nagyolvasztót és a káposztafalvi (Hrabusice) frissítőművet. Bérelték a dobsinai felső kohót és frissítőművet (1858-1869), valamint a podhorai nagyolvasztót (1868-1877). Zlatnón frissítőmű, durva- és középsor létesült.

A lebontott pohorellai kohó helyén 1847-ben kavarókemencéket és rúdhengerművet hoztak létre. Ezt a telepet Ferdinánd fiáról – aki négy év múlva apjától megörökölte a hitbizományt – Ágosthutának nevezték el, később hivatalos neve Pohorellavasgyár lett. A hercegi bányák és vasművek központja is itt volt, kastéllyal egyetemben. 1853-ban Alsósvábolkán lemezhengerművet helyeztek üzembe.

A 19. sz. közepén a hercegi vasművek összesen mintegy évi 4500 t nyersvasat termeltek, ehhez a felső-garami nagyolvasztók 2800 tonnával járultak hozzá. A kb. 300 t öntvényen felüli részt acéllá alakítva lemezzé és rúddá dolgozták fel.

1880 után a korszerűtlenné, feleslegessé vált telephelyeket megszüntették. Először a vereskői nagyolvasztó, majd Zlatnón, Nándorvölgyben és Alsósvábolkán a hengermű, továbbá a káposztafalvi frissítőmű állt le. 1893-ban a nándorhutai, 1901-ben pedig a nyolc évvel korábban vásárolt vörösvágási nagyolvasztó üzemét szüntették meg. Ezt követően csak Sztracenán gyártottak nyersvasat, ahol 1854 óta már két nagyolvasztó működött. A zlatnói felső hámort tűzállótégla-gyárrá alakították át. A megmaradt üzemrészekben korszerűsítést végeztek. Ágosthután megszüntették a frissítést, Nándorhután martinkemencéket építettek és hengerművet létesítettek. Polomkán lemezhengsorsort helyeztek üzembe. Ezt a telephelyet Lujzahutának nevezték el az 1881 óta hitbizomány-tulajdonos *Fülöp* herceg feleségéről. Az 1904-ben megépült Breznóbánya–Vereskő vasútvonal gyökeres változást hozott a szállításban, melyet eddig lovas kocsival, télen szánon végeztek. A hercegi vasgyár évi termelése a 20. sz. elején 6 kt nyersvas, 7 kt acél és 12 kt hengerelt termék volt.

1912 végén a hitbizomány eladta bányáit és vasipari telepeit a Coburg Fülöp herceg-féle Bánya- és Kohóművek Rt.-nek. A részvénytársasághoz tartozó üzemek működését éppen a hercegi vasgyár fennállásának századik évében, 1926-ban szüntették meg.

Források: Schréder Gy.: A Coburg hercegi bányaösszlet vasércbányáinak és vasgyárainak rövid történelmi ismertetése. BKL, 1913. 17. sz., Edvi Illés A. (szerk.): A magyar korona országainak gyáripara az 1906. évben. II. k. 1. rész. Vasipar. Bp. 1911., Heckenast G.: A magyarországi vaskohászat története a feudalizmus korában. Bp. 1991.